

Nazwa przedmiotu	„Spotkania międzywilizacyjne” (150 godzin)
Jednostka prowadząca	Wydział Artes Liberales UW
Jednostka, dla której przedmiot jest oferowany	Ogólnouniwersyteckie
Kod przedmiotu	Cykl zintegrowany „Spotkania międzywilizacyjne” (150 godzin)
Kod ERASMUS	
Przyporządkowanie do grupy przedmiotów	Wydział Artes Liberales UW
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	projekt pilotażowy
Skrócony opis przedmiotu	<p>Celem procesu dydaktycznego zawartym w cyklu „Spotkania międzywilizacyjne” jest nabycie umiejętności przekształcania informacji w wiedzę, translacja nabytej wiedzy w dialog międzywilizacyjny.</p> <p>Warunkiem każdej komunikacji międzykulturowej jest możliwość wyjścia poza własną kulturę; wykroczenia poza nią, a dokonuje się to w sytuacji dialogu z przedstawicielem innej kultury. Każda taka komunikacja jest próbą wzajemnego uzgodnienia i zrozumienia znaczeń. Nie jest ona możliwa bez świadomej refleksji nad własną kulturą i wiedzy o innej kulturze. Narzędziem, które umożliwia ten dialog jest dekonstrukcja. Właśnie poprzez nią można wykroczyć poza własną kulturę i otworzyć się na inną. Zastosowanie narzędzi umożliwiających dystans wobec własnej kultury (dekonstrukcja) umożliwi zarówno wejście w rolę przewodnika po własnej kulturze wobec obcokrajowca z innej kultury, jak i poruszanie się ze zrozumieniem po świecie innej kultury, gdy przewodnikiem staje się druga strona. Jest to sytuacja komunikacji, dialogu. Umiejętność takiej komunikacji otwiera pole do kolejnego etapu – wspólnej pracy (uczenia się, badań, projektów), w której obie strony tworzą już nowe pojęcia, nowe narzędzia. Jest to proces wymiany wiedzy. Proces takiej komunikacji, z jednej strony, mógłby pomóc w przezwyciężeniu problemów adaptacyjnych, które przeżywa niemal każdy student-cudzoziemiec na UW. Z drugiej otwierałby drogę do tworzenia bardziej innowacyjnych i interaktywnych programów dla obcokrajowców na UW.</p>
Forma(y)/typ(y) zajęć	Cykl z 5 zintegrowanych bloków prowadzonych w trybie seminarium oraz warsztatów

Pełny opis przedmiotu

Cykl dotyczy zagadnień możliwości przekroczenia granicy kulturowej (cywilizacyjnej) i oparty jest na modelu współpracy z cudzoziemcami z innych cywilizacji.

W ramach cyklu proponujemy model kształcenia, który nazwiemy DCL, *Dialogue-Centered Learning*. W różnego rodzaju sytuacjach współdziałania na zajęciach uczestniczący aktorzy są równoznacznymi aktywnymi uczestnikami dialogu/dekonstrukcji.

Dekonstrukcja nie jest po prostu krytyką, ale też budowaniem czegoś nowego. Nie tylko sprawia ona, że aktorzy wychodzą poza znany dotąd krąg znaczeń, ale i kieruje ich ku nowemu kontekstowi, w którym mogą oni odkryć lub też zbudować warunki do dialogu.

W modelu DCL istotna wydaje się propozycja, by dodać do wymiaru opartego na substancjalnym modelu myślenia na zasadzie podobieństwa inny wymiar, wykorzystujący zasadę zróżnicowania (*différance*, wg Jacques'a Derridy), czyli zmienności. Oznacza to, że dzięki obecności jego elementów w różnych cywilizacjach taki relacyjny model komunikacji może być metodą, która przyczyni się do lepszej komunikacji Wschodu i Zachodu.

Program adaptacyjno-dydaktyczny dla studentów-obcokrajowców uwzględnia przede wszystkim konteksty tworzące warunki do komunikacji międzycywilizacyjnej. Cykl zawiera pięć bloków:

1. Komunikacja międzykulturowa - psychologia transkulturowa.

2. Globalizacja. Pogranicza cywilizacyjne.

3. Historia kontaktów cywilizacyjnych

4. Codziennosc bycia. Antropologiczne ujęcie zagadnień społecznych.

5. Świat duchowy: Religia, Filozofia, Sztuka, Literatura a różnorodność cywilizacyjna.

Poszczególne cywilizacje ujmowane są w następujących kontekstach:

- społeczeństwo (kontekst więzi społecznych – polityka, prawo, wspólnota itd),

- gospodarka (kontekst więzi ekonomicznych – gospodarka, ekonomika),

- psychosomatyczne aspekty jednostki (kontekst więzi pokrewieństwa, psychosomatyki, zdrowia jednostki - rodzina, zdrowie),

- życie duchowe (kontekst więzi duchowych: edukacja, religia, filozofia, sztuka itd.),

- kontekst wirtualny: przestrzeń wirtualna złamała wcześniejsze podziały (instytucjonalne, narodowościowe) i unaoeczniła problemy barier (terytorialnych, komunikacyjnych, międzyludzkich). Program przewiduje interaktywne sposoby nauczania (utworzenie, wspólnie ze studentami, interaktywnych kompendiów naukowych, edukacyjnych stron internetowych, opracowanie przez studentów projektów multimedialnych, realizacja studenckiej działalności badawczej i projektowej,

prowadzenie szkoleń z komunikacji itp.).

Współpraca na zajęciach charakteryzuje się następującymi cechami:

1) otwartość, rozumianą w aspekcie policentrycznym, który uwzględnia perspektywy różnych cywilizacji.

2) interaktywność, jej mechanizmami są: wielopodmiotowość, dekonstrukcja i dialog. Założeniem interakcji aktorów jest spotkanie przedstawicieli różnych cywilizacji, z tego względu uczestnikami są także polscy studenci. To oni, jako strona przyjmująca, pomagają cudzoziemcowi adaptować się w Polsce. Zarazem nabycie w praktyce umiejętności komunikacji międzycywilizacyjnej umożliwia polskim studentom i naukowcom aktywność w kontaktach międzynarodowych. Program zakłada rozszerzenie sfery międzynarodowych kontaktów naukowych, a także stworzenie atmosfery „otwartej przestrzeni” na Uniwersytecie Warszawskim.

3) interdyscyplinarność, uwzględniająca różne obrazy świata, czyli kultury. Praca nad rozwiązywaniem problemu naukowego toczy się z uwzględnieniem interdyscyplinarności: w gronie naukowców, kół badawczych, przy tworzeniu projektów.

4) innowacyjność, która oznacza otwarcie nowych perspektyw dla poszukiwania wiedzy w procesie umiędzynarodowienia.

W części B podane szczegóły tematów według bloków cyklu.

Wymagania wstępne	Wymagania formalne	
	Założenia wstępne	Podstawowa wiedza z kulturoznawstwa
Efekty uczenia się	<p>Program przyczyni się do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przezwyciężenia problemów adaptacyjnych studentów-obcokrajowców na uniwersytecie, 2. wytworzenia wspólnoty naukowej zajmującej się zagadnieniami pogranicza cywilizacyjnego, 3. wykreowania takiej przestrzeni społeczno-dydaktycznej, w której możliwy byłby dialog cywilizacji dzięki przekroczeniu granic geograficznych, instytucjonalnych i psychofizycznych, 4. stworzenia innowacyjnych technik nauczania w oparciu o podejście komparatystyczne, wielokulturowe z wykorzystaniem narzędzi komunikacji internetowej, 5. przygotowania innowacyjnej techniki nauczania uwzględniającej międzykulturowe filtry/konteksty DCL. <p>Uczestnicy zyskują elementy wiedzy o różnych kręgach kulturowych, orientują się w ich podbudowie religijnej i ideologicznej. Studenci nabywają kompetencje poznawcze oraz funkcjonalne w zakresie dostosowania odpowiedniej metodologii porównawczej do przedmiotu badania. Studenci nabywają umiejętność rozpoznania metod badawczych stosowanych przy opisach różnorodnych kultur i form społecznych z ich instytucjami, wartościami i wzorami zachowań. Studenci nabierają aktywnej postawy wobec wezwań rzeczywistości międzykulturowej.</p>	
Punkty ECTS	semestr zimowy (80 godz) - 7 punktów semestr letni (70 godz) - 6 punktów	
Metody i kryteria oceniania	<p>Metody oceny oparte na kryterium punktacji. Ocena referatów na zajęciach, ocena aktywności i obecności studentów na zajęciach, ocena udziału w dyskusjach (idee, argumentacja), system zaliczeniowy na końcu.</p> <p>Kryteria oceniania przewidują dwa aspekty:</p> <p>I ASPEKT to przyswojenie wiedzy, punktowane przez system ocen.</p> <p>II ASPEKT to praktyczne stosowanie wiedzy przez wchodzenie w relacje wielokulturowe i tworzenie więzi z innymi uczestnikami programu.</p> <p>Punktowane będą umiejętności wyróżniane na czterech płaszczyznach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zarządzanie wiedzą przyswojoną w procesie dydaktycznym; twórcze podejście do problemu • komunikacja międzykulturowa 	

	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja wiedzy i grupy • umiejętności związane z koordynacją psychofizycznych funkcji organizmu człowieka.
Sposób zaliczenia	Zaliczenie na ocenę
Rodzaj przedmiotu	Fakultatywny
Sposób realizacji przedmiotu	Stacjonarne
Język wykładowy	Polski, Angielski
Literatura	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	-
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	dr hab. Zoja Morochojewa
Prowadzący zajęcia	dr Konrad Kuczara, dr Ewa Majewska, dr hab. Zoja Morochojewa, dr Matylda Urjasz-Raczko, dr Krzysztof Skonieczny, prof. dr hab Szymon Wróbel, Anna Wróbel
Uwagi	

CZĘŚĆ B

Imię i nazwisko wykładowcy (prowadzącego zajęcia/grupę zajęciową) dr Konrad Kuczara, dr Ewa Majewska, dr hab. Zoja Morochojewa, dr Matylda Urjasz-Raczko, dr Krzysztof Skonieczny, prof. Szymon Wróbel, Anna Wróbel.	
Stopień/tytuł naukowy prof., dr hab., dr	
Forma dydaktyczna zajęć	Seminarium, warsztaty
Efekty uczenia się zdefiniowane dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu	Uczestnicy zyskują elementy wiedzy o różnych kręgach kulturowych, orientują się w ich podbudowie religijnej i ideologicznej. Studenci nabywają kompetencje poznawcze oraz funkcjonalne w zakresie dostosowania odpowiedniej metodologii porównawczej do przedmiotu badania. Studenci nabywają umiejętność rozpoznania metod badawczych stosowanych przy opisach różnorodnych kultur i form społecznych z ich instytucjami, wartościami i wzorami zachowań.
Metody i kryteria oceniania dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu*	Metody oceny oparte na kryterium punktacji. Ocena referatów na zajęciach, ocena aktywności i obecności studentów na zajęciach, ocena udziału w dyskusjach (idee, argumentacja), system zaliczeniowy na końcu.
Sposób zaliczenia dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu	Zaliczenie na ocenę
Zakres tematów i literatura	Blok 1. Komunikacja międzykulturowa - psychologia transkulturowa. (prow.- prof. dr hab Szymon Wróbel, dr Ewa

Majewska, dr Krzysztof Skonieczny)

Główne cele teoretyczne:

Zajęcia mają na celu rozwinięcie problematyki granicy i pograniczności z perspektywy psychologicznej, socjologicznej i politycznej. Przyjmuje, że pogranicze to obszar (przestrzenny, czasowy, pojęciowy) fundamentalnej ambiwalencji, dialektycznej sprzeczności, dwu- i wieloznaczności, na którym zjawisko nie jest *jeszcze* albo *już* określone, bo przenika się z innym albo przechodzi w inne; obszar rozmytej granicy między „jednym” a „drugim”, obszar różnicowania się rozumianego jako ruch prowadzący w końcu do ukształtowania się opozycji, tym samym zaś do ustanowienia granicy, ale też, odwrotnie, jako ruch znoszenia opozycji przez kolejne zróżnicowania i mediacje; słowem, obszar jednoczesnego ścierania się i przenikania różnych sił. Pogranicze może, lecz nie musi być rozumiane jako peryferia; jest obszarem szczególnie intensywnego, często wprost dramatycznego dziania się, „pracy różnicy”.

Jeśli tak rozumiemy pogranicze, to nowoczesność w jakimś sensie w całości jest „pograniczna”, czyli nieredukowalnie wieloznaczna i zawsze „niespełniona”, albowiem nigdy nie jest, lecz zawsze się staje – rodzi się, umiera, odradza – w różnych formach i w wielu wymiarach, w rzeczywistości nigdzie i nigdy nie osiągając statusu spełnionej i jednoznacznej istoty. Ale ten jej ambiwalentny charakter najwyraźniej objawia się na pograniczach rozumianych stosunkowo najbardziej dosłownie, tj. jako pogranicza geograficzne oraz jako pogranicza historyczne. Są to obszary przechodzenia od-do, zarazem końca i początki, na których nowoczesność staje się w sposób szczególnie dramatyczny i może szczególnie symptomatyczny, tj. w sposób, który rzuca decydujące światło na jej centralną formę. Można zatem widzieć w pograniczu (pograniczach) rodzaj laboratorium nowoczesności, a więc miejsce (miejsca), w którym (których) różne momenty, zasady czy tendencje zostają przetworzone – albo same przetwarzają się – w taki sposób, że lepiej widać możliwe relacje między nimi, a także między nimi a ich Innym. Głównym problemem zajęć będzie przemyślenia tak pojętej idei pograniczności dla ludzkiej tożsamości.

Główne cele dydaktyczne:

Próba uświadomienia studentom, iż lansowanie takiego a nie innego „typu człowieczeństwa” (lub takiej a nie innej koncepcji normy) nie jest czymś obojętnym dla stylu kultury i całości życia społecznego, podobnie jak lansowanie „zdrowego” preparatu farmakologicznego, czy „zdrowego” systemu w zakresie gospodarki. Chodzi więc o spełnienie postulatu ujawniania propagandowych funkcji koncepcji teoretycznych, ustalanych zależności i wniosków praktycznych, wysnuwanych z badań ze względu na zasadnicze wartości świata ludzkiego, w szczególności wartości kontrowersyjne związane z konfliktowymi dążeniami grup ludzkich.

Omówione zostaną praktyki normalizacyjne (w sensie nadanym

temu wyrażeniu przez M. Foucaulta) i ingerencje normotwórcze (dokonującej się głównie w działalności psychiatrycznej oraz klinicznej psychologicznej, podobnie pedagogicznej i wychowawczej) jako formy działalności, podlegającej tym samym kryteriom oceny jak wszelkie inne działania – mianowicie ocenie ze względu na postulaty tolerancji i swobody indywidualnej.

Treści programowe:

Tematy seminarium:

Człowiek w świecie wartości.
Rozwój moralny człowieka – od heteronomii do autonomii.
Rozwój standardów hedonistycznych, konformistycznych, poznawczych i aksjologicznych.
Stereotypy społeczne – tendencja do uproszczonego spostrzegania grup ludzkich.
Tożsamość społeczna – pytania o źródła rolę i konsekwencje.
Percepcja sprawiedliwości i jej rola w życiu społecznym.
Historia metod (technik) upodmiotowienia.
Formy komunikacji niewerbalnej.

Tematy warsztatów:

Poczucie sprawstwa i jego konsekwencje dla działania.
Pojęcie dystansu interpersonalnego oraz komunikacji proksemicznej.
Możliwość kontaktu z radykalnie Innym – Człowiek i Zwierzę.
W poszukiwaniu uniwersalnego wzorca porozumienia – emocje.
W poszukiwaniu uniwersalnego wzorca porozumienia – rozum.
Nowoczesne zmagania z Innością w kontekście studiów postkolonialnych.
Postkolonializm w kontekście lokalnym, czyli Polska jako Pogranicze.
Spostrzeganie interpersonalne oraz deformacje w spostrzeganiu ludzi oraz mechanizmy ich powstawania.
Czystość i brud. Kulturowa konstrukcja podmiotu.
Przekład jako farmakon. Doświadczenie obcości w języku.

Blok 2. Globalizacja. Pogranicza cywilizacyjne. (prow.- dr hab Zoja Morochojewa, dr Ewa Majewska)

Uniwersytet staje się miejscem spotkań międzycywilizacyjnych. Nabiera wymiaru globalnego. Celem zajęć jest próba określenia tego wymiaru przy pomocy zasady zróżnicowania (*différance*, wg Jacques'a Derridy), zmienności, uwzględniającej różnorodność cywilizacyjną. W takim ujęciu globalizacja jest procesem międzycywilizacyjnym, który łączy w sobie ambiwalentne cechy, rozbieżne zjawiska i trendy. Proces ten jest pozbawiony jednoznaczności, wzbudza przeciwstawne oceny. Globalizacja jako proces międzycywilizacyjny i jest Pograniczem. Określenie

tego procesu przebiega przez porównanie cywilizacji współdziałających wraz z innymi podmiotami. W tym procesie może być ukryty stan równowagi który ma cechy dialogiczne i służy punktem odniesienia. Czy ten proces oznacza zanik różnorodności cywilizacyjnej, czy powstanie nowych zjawisk? Czy można mówić o jakimkolwiek punkcie odniesienia w ogóle i pluralizm jako cecha globalizacji może być podważany?

Do rozważań o Pograniczu międzycywilizacyjnym w kontekście globalizacji, potrzebne jest określenie rzeczywistości jako pewnej całości. Jednak zastosowanie zasady zróżnicowania zmienia tryb klasycznych pojęć, kształtuje je w innym wymiarze. Dr Ewa Majewska opracowała w formie warsztatów kluczowe kwestie: intymność, płęć, wspólnota, norma i społeczeństwo. Przedstawi je jako budowane na Pograniczu tego, co publiczne i tego, co prywatne. Każdego z uczestników zajęć czekają wyprawy przez granice kultur, państw, obyczajów, podziały płciowe dyscyplinarne i etniczne aby wpisać własne doświadczenia wielości, ambiwalencji i sprzeczności.

Tematy seminarium:

Globalność a lokalność. Małżeństwo i rodzina w społeczeństwie globalnym.

Globalizacja. Zderzenie cywilizacji?

Tworzenie mechanizmów kulturowej regulacji w epoce globalizacji: świadomość, wartości, normy.

Transkorporacji a państwa narodowe.

Migracja a nierówności w gospodarce globalnej.

Jednostka ludzka w „społeczeństwie sieciowym”.

Komunikacja międzycywilizacyjna w epoce globalizacji.

Spotkanie międzycywilizacyjne a dialog.

Tematy warsztatów:

Miasto wielokulturowe jako symbol Pogranicza.

Hybrydy i Pogranicza.

System symboli globalnych.

Publiczne/ Prywatne.

Stereotypy i Piętno.

Migracja a stosunek aktorów Pogranicza do ziemi, do Domu, do Ojczyzny, do władzy itd.

Cechy gospodarki światowej: 1.Mobilność czynników produkcji, a zwłaszcza kapitału, kwalifikowanych kadr oraz innowacji. 2.Równoczesność. 3.Równoległości. 4.Pluralizm.

Blok 3. Historia kontaktów cywilizacyjnych (prow. -dr Matylda Urjasz-Raczko)

Na zajęciach podejmiemy problemy cywilizacji, zarówno w ujęciu teoretycznym i praktycznym. Będziemy się starali przyglądać różnym problemom, okolicznościom, które towarzyszyły spotkaniom cywilizacyjnym na przestrzeni wieków. Zastanowimy się jakie warunki muszą zajść aby rzeczywiste

“spotkanie” było możliwe.

Celem zajęć jest pokazanie studentom, że ich sytuacja jest czymś innym niż przebywaniem w innej kulturze. To sytuacja trudna, z którą różnie sobie radzono, w zależności od miejsca, czasu i okoliczności. Będzie to wymagać od studentów zdefiniowania cywilizacji własnej i tej do której przybywają. Określenia najbardziej podstawowych, osobistych wartości i poddaniu ich pod rozwagę.

Tematy seminarium:

Transhumanizm. Wyzwania współczesności

Więzi wewnątrzcywilizacyjne

Po co nam cywilizacja?

Ekspansja cywilizacji w epoce kolonialnej. Zmiana paradygmatu

Ekspansja cywilizacji w epoce przedkolonialnej.

Człowiek pogranicza.

Polityczne strefy pogranicza.

Granice cywilizacyjne: otwarte i zamknięte.

Tematy warsztatów:

Jednostka w korporacji międzynarodowej.

Płaszczyzny porozumienia wewnątrz cywilizacji.

Teorie i struktury.

Czynniki dominacji Zachodu nad Wschodem.

Zysk i jednostka.

Dyplomata, pisarz, misjonarz.

Hiszpania i I Rzeczpospolita.

Obraz Innego. Orientalizm i okcydentalizm.

Blok 4. Codziennosc bycia. Antropologiczne ujęcie zagadnień społecznych.(prow. - Anna Wróbel, dr hab Zoja Morochojewa)

Sytuacja zagranicznego studenta jest z punktu widzenia antropologii kulturowej sytuacją kontaktu kulturowego i sytuacją międzykulturową. Celem zajęć jest dostarczenie studentom narzędzi opisu i analizy dwóch rzeczywistości – tej, z której przyjechali i rzeczywistości polskiej. Szczególny nacisk zostanie położony na moment przejścia z jednej rzeczywistości do drugiej.

Spojrzenie antropologiczne pozwala na uchwycenie tego, co dzieje się, gdy przekraczamy granicę własnej kultury stając się Obcym dla innych i sami stając w obliczu obcości. Analizować będziemy reakcje na odmiennosc kulturową i różne etapy adaptacji podczas życia w innej kulturze. Celem jest uświadomienie sobie, że uczestnictwo w innej kulturze może być procesem świadomym, ale wymagającym określonych kompetencji.

Kulturowe spojrzenie na nową rzeczywistość – jako na całościowy system innych norm, wartości, zachowań i kompetencji - ma pomóc studentom w poradeniu sobie z różnymi poziomami szoku kulturowego i problemami w adaptacji, w

łatwiejszym (świadomym) poruszaniu się po nieczytelnych dla nich regułach obcej kultury, w tym w relacjach z Polakami. Ostatnim etapem zajęć będzie analiza zmiany wynikającej z kontaktu z inną kulturą.

Tematy seminarium:

Dom i rodzina w kulturze własnej/w kulturze polskiej.
Kontakt kulturowy/moment przejścia z jednej rzeczywistości do drugiej.

Jednostka, wspólnota, zbiorowość w cywilizacjach.

Adaptacja - współistnienie z obcą kulturą.

Strategie przetrwania w cywilizacjach.

Zmiana na poziomie jednostki: gdzie jesteś „u siebie”? Gdzie jest Twój dom?

Otwarcie się na odmienną kulturę.

Dialog międzykulturowy.

Współczesne społeczeństwa wielokulturowe Wschodu i Zachodu.

Tematy warsztatów:

Rodzina w systemie wartości.

Definiowanie tożsamości w kontakcie kulturowym.

Tożsamość grupy a tożsamość jednostki

Formy współistnienia odmienności w różnych cywilizacjach (integracja, adaptacja, dystans, izolacja, ksenofobia).

Wzajemność, wymiana, pomoc.

Tożsamość na pograniczu.

Rozszerzanie kompetencji międzykulturowych.

Wymiana kompetencji międzykulturowych.

Różnorodność stylów życia, możliwości wyboru.

Blok 5. Świat duchowy: Religia, Filozofia, Sztuka, Literatura a różnorodność cywilizacyjna. (prow. -dr Konrad Kuczara)

Pod kątem zasady zróżnicowania dekonstrukcja i dialog jako strony komunikacji międzykulturowej stają się współzależne między sobą. Wtedy wymiar Zachód-Wschód przestaje być dychotomią na zasadzie podobieństwa i inaczej wyświeśla konteksty dla określenia jednostki ludzkiej w różnych cywilizacjach. Na zajęciach w centrum uwagi znajdują się uniwersum symboliczne i obrazy świata spotykających się kultur, zostanie uwzględnione zróżnicowane tło religijne (chrześcijaństwo wschodnie i zachodnie, buddyzm, szamanizm, taoizm, islam).

Szczególnie będziemy rozważać to, jaki wpływ ma religia na życie codzienne jednostki, używając liczne przykłady tego, jak wyznawcy różnych religii postrzegają cykl życia człowieka oraz tego, jaką rolę pełnią „święte miasta” w życiu jednostki i społeczeństwa.

Celem zajęć będzie także pokazanie studentom jak religia, sztuka, literatura i edukacja może pomóc im odnaleźć się w kraju, w którym studiują. Najpierw, jednak będą musieli określić swój

	<p>stosunek do „świata duchowego”, będą musieli zastanowić się, w jaki sposób ich zetknięcie się ze sztuką i literaturą wpłynęło na ich postrzeganie siebie i otaczającego ich świata. W jakim stopniu wyznawana przez nich i ich rodziny religia miała wpływ na kształtowanie się ich osobowości oraz widzenia świata, aby później starać się zrozumieć „świat duchowy” społeczeństwa w którym żyją.</p> <p>Tematy seminarium: Religia, sztuka, filozofia a stan psychosomatyczny jednostki (w cywilizacjach Wschodu i Zachodu) Twórczość artystyczna: Wschód i Zachód Buddyzm a chrześcijaństwo (filozofia życia, sztuka i edukacja) Ekumenizm i dialog międzyreligijny a małżeństwa mieszane Miejsca sacrum - jednoczą czy dzielą (np. Jerozolima) Religia a cykl życia Indywidualizm jednostki a twórczość (sztuka, literatura, filozofia) Symbole, języki, komunikacja</p> <p>Tematy warsztatów: Narodziny, zdrowie, choroba i śmierć (rodzina i jednostka a system religijny). Od narodzin do śmierci: religia, sztuka, filozofia i edukacja Miłość i współczucie w buddyzmie i chrześcijaństwie Wolność jednostki - prawa jednostki (życie zgodne z daną filozofią, wolność religijna, prawo do przynależenia do określonej wspólnoty) Miejsca święte a rozwój gospodarki. Sytuacja ekonomiczna a rozwój duchowy Kalendarz religijny (religie monoteistyczne i politeistyczne) Salman Rushdie, „Wschód, Zachód” Ikona - przekaz, słowo, znak</p>
Metody dydaktyczne	integracyjne, definiowania pojęć, priorytetów, twórczego rozwiązywania problemów, współpracy, dyskusyjne
Literatura	<p><i>A. LITERATURA OBOWIĄZKOWA:</i> Appadurai A. (2005) Nowoczesność bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji, przekład i wstęp Pucek Z., Kraków Bauman Z. (1973) <i>Culture as Praxis</i>. London: Routledge & Kegan Paul. Bauman Z. (2005) <i>Liquid Life</i>. Cambridge: Polity. Bauman Z. (2006) <i>Liquid Times: Living in an Age of Uncertainty</i>. Cambridge: Polity. Bauman Z. (2016) <i>Strangers at Our Door</i>, Cambridge: Polity. Globalization and Social Change. (2002) Ed by J.D.Schmidt and J.Hersh. Routledge. Habermas J., <i>Teoria działania komunikacyjnego</i>, tłum. Andrzej Maciej Kaniowski, tom I, Warszawa 1999; Hardt M., Negri A. (2005) <i>Imperium</i>.</p>

	<p>Many Globalizations: Cultural Diversity in the Contemporary World (2002) ed.by Berger P. L. and Huntington S.P., Oxford Univ.Press.</p> <p>Rawls J., (1994) <i>Teoria sprawiedliwości</i>, tłum. M. Panufnik, J. Pasek, A. Romaniuk, Warszawa.</p> <p>Foucault, M. (1993) <i>Nadzorować i karać. Narodziny więzienia</i>, tłum. T. Komendant, Warszawa.</p> <p>Fraser, N. Axel H. (2006) <i>Redystrybucja czy uznanie?</i>, tłum. M. Bobako, T. Dominiak, Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji TWP.</p> <p>Foucault M. , (2000) <i>Techniki siebie</i>, tłum. D. Leszczyński, L. Rasiński, w: Michel Foucault, <i>Filozofia, historia, polityka</i>, Warszawa.</p> <p>Wallerstein I.(2004) <i>Koniec świata jaki znamy</i>, Warszawa.</p> <p>Kieniewicz J., <i>Wprowadzenie do historii cywilizacji Wschodu i Zachodu</i>, Warszawa 2003.</p> <p><i>Rozmyślenia o cywilizacji</i>, red. J. Baradziej i J. Goćkowski, Kraków 1997.</p> <p>Byrski K.M., <i>Spotkanie z hinduizmem</i>, Warszawa 2016.</p> <p>B. LITERATURA ZALECANA:</p> <p>Bourdieu Pierre (1998) <i>Practical Reason: On the Theory of Action</i>, Stanford University Press.</p> <p>Butler Judith (2015) <i>Notes toward a performative theory of assembly</i>. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.</p> <p>Derrida Jacques, <i>Jednojęzyczność innego czyli proteza oryginalna</i>, tłum. Andrzej Siemek, "Literatura na Świecie", nr 11-12, 1998.</p> <p>Elias Norbert (2010) <i>The Society of Individuals</i>, edited by Robert van Krieken, Dublin: UCD Press.</p> <p>Bachtin Michaił (1983), <i>Dialog. Język. Literatura</i>, red. E. Czaplejewicz, E. Kasperski, Warszawa.</p> <p>Jameson Fredric (2009) <i>The Cultural Turn: Selected Writings on the Postmodern, 1983-1998</i>, Verso, London & New York.</p> <p>Harvey David (2014) <i>Seventeen Contradictions and the End of Capitalism</i>, Oxford University Press.</p> <p>Said Edward W., (1991) <i>Orientalizm</i>, tłum. W. Kalinowski, Warszawa</p> <p><i>Cywilizacja europejska: eseje szkice z dziejów cywilizacji i dyplomacji</i>, red. M. Koźmiński, Warszawa 2010.</p> <p>Hess A. C., <i>The Forgotten Frontier. A History of the Sixteenth-Century Ibero-African Frontier</i>, London 1978</p> <p>Kieniewicz J., <i>Spotkania Wschodu</i>, Warszawa 1999.</p> <p>Kłoczowski J., <i>Młodsza Europa</i>, Warszawa 1998.</p> <p>Braudel F., <i>Gramatyka cywilizacji</i>, Warszawa 2006.</p>
Limit miejsc w grupie	20
Terminy odbywania zajęć	semestr letni semestr zimowy

	każdy czwartek, 15:00 - 18:15
Miejsce odbywania zajęć	s.28 Pałac Zamojskich, Nowy świat 69